

Упутство за писање завршног/специјалистичког рада

1. Прво поглавље завршног/спец. рада је **«Увод»**. У уводу треба описати проблем који решавамо у нашем завршном/спец. раду, у ширем контексту – укупно стање у области из које је уочени проблем, значај проблема и зашто је важно решити наведени проблем, шта се жели решавањем овог проблема са аспекта заштите и спасавања, које су прихваћене парадигме (уобичајени погледи на начин решавања проблема из ове класе проблема) како решити ову врсту проблема, који су могући приступи, и како ово утиче на савремене перформансе заштите и спасавања и њеног свеукупног решавања и упознавања са широким кругом потенцијалних жртава или оних који су угрожени. Након овога, у уводу се даје преглед целокупног завршног/спец. рада по поглављима, и то поглавље по поглавље - шта је сврха сваког **појединачног** поглавља, шта је у том поглављу обрађено и зашто (са аспекта циљева завршног/спец. рада), односно шта се жели постићи сваким појединачним поглављем
2. Друго поглавље је **«Циљеви, значај, хипотезе и задаци истраживања»**. Овде је неопходно навести шта је предмет истраживања и која су полазишта истраживања. Ово је врло слично првим поглављима у уводу, али конкретније. Чиме ћемо се бавити у нашем завршном/спец., и зашто мислимо да то има важност. Који проблеми су у фокусу, и шта њихово решавање доноси. колико је то актуелно, и чиме то доказујемо. Затим следе циљеви истраживања - шта хоћемо да решимо, који су циљеви које хоћемо да остваримо нашим решењем и зашто је то важно. Следеће подпоглавље у оквиру овог поглавља су хипотезе истраживања. Хипотеза је претпоставка, коју ћемо у току истраживања (нашег рада) доказати или оповргнути. Обично постоји једна главна, и неколико помоћних хипотеза које ће помоћи да докажемо или оповргнемо главну хипотезу. на пример: «Обука најширег слоја становништва и њихово упознавање са реалним опасностима у ванредним ситуацијама доприноси смањењу броја жртава». Код поставке хипотеза водите рачуна да ћете требати аргументовано да их докажете или оповргнете у вашем раду. Следеће подпоглавље је **«Теоријско-методолошки оквир истраживања»** - ту ћете рећи које методе ћете користити у истраживању – рецимо, анализа стручне литературе, анализа сервеја (упитника) да прикупимо мишљење и запажања корисника или потенцијалних корисника обуке, можда нека статистичка обрада, и слично...). Шта ће обухватити теоријско - методолошки оквир зависи од конкретне теме, и вашег приступа решењу проблема. Последње подпоглавље у оквиру 2. поглавља су **«Задаци истраживања»**. Овде се наводи корак по корак шта се све и којим редоследом мора урадити да би се остварили постављани циљеви.
3. У трећем поглављу **«Теоријске основе истраживања»** даје се преглед теорије која је неопходна да би се решио дати проблем, приказ из обрађене литературе, методе, начини решавања, итд...Ако је потребно, ово се може структурирати у потребан број потпоглавља.
4. У четвртном поглављу **«Преглед истраживања»** даје се приказ вашег конкретног рада на решавању наведеног проблема. потребно је показати како су решени постављени задаци у другом поглављу, да ли има одступања у односу на теорију (пог. 3), која су запажања у току рада, који су проблеми са којима сте се срели у раду, како сте их решавали, које је искуство које сте том приликом стекли, када сте морали да користите интуитивност, има ли елемената иновативности, која практична знања сте стекли овим радом, а није их било могуће научити из књиге

(из саме теорије), итд.... Шта сте пројектовали, како..., опис урађеног, ... ово је најобимније поглавље.

5. Пето поглавље је «**Дискусија резултата**». Да ли сте потврдили или оповргли хипотезе, да ли сте остварили задате циљеве, и у којој мери, како то утиче на савремене перформансе андрагогије као и обука у предшколским установама, основним и средњим школама и на факултетима за коју сте решавали дати проблем, шта мислите да је посебно добро што сте урадили, шта мислите да нисте успели довољно добро да урадите, на чему се још може радити да резултати буду још бољи, да ли је могло да се ради и другим приступом, да ли је решење које сте остварили или сам рад на датом проблему, отворилио нове идеје за даље истраживање како би се још боље поправиле савремене методе обуке у заштити када су у питању ванредне ситуације, итд... Уз 4., ово је најважније поглавље.
6. Шесто поглавље је «**Закључак**». Овде треба (слично као у уводу) анализирати поглавља по поглавље, односно дати закључак за свако поглавље појединачно. Дакле у уводу смо рекли шта је сврха сваког од поглавља, а овде да ли је та сврха испуњена, односно шта је закључак сваког од поглавља. Затим треба још једном укратко навести шта је био циљ/циљеви, да ли је остварен, да ли су хипотезе потврђене или не (и како то доказујете), и шта то значи, и који је по вама значај овог целокупног рада.
7. На крају долази поглавље «**Литература**» које садржи списак литературе. Литература се даје у редоследу абecedном по презимену (првог) аутора, у облику као на пример:
 1. Drucker, P., "The New Realities", Harper&Row, New York, 1989.
 2. De Vono, E., «Латерално размишљање», Финеса, Београд, 2001.
 3. Naas, H., Tamarkin, V., "Лидер у сваком од нас – сигуран пут да откријете себе", Пословни систем Грмеч-Привредни преглед, Београд, 1995.
 4. Ловрековић, З., "Управљање знањем - изазов новог доба", зборник радова, саветовање "На путу ка добу знања", Зобнатица, 2003.
 5. Malhotra, Y, "Knowledge Management for the New World of Business", @Brint Institute, 1998.
 6. Schmid, B, Stanoevska-Slabeva, K., "Knowledge Media: An Innovative Concept and Technology for Knowledge Management in the Information Age", http://www.knowledgemia.org/netacademy/publications/all_pk/276 , april 2000.

Ако има више од три аутора, пише се «Група аутора».

Интернет извори се наводе опет тако што се најпре наведе презиме и почетно слово имена аутора (ако је аутор потписан на сајту), па пуна web адреса, и датум када је извор кориштен (као у ставци 6. овог примера).

Надам се да ће Вам упутство за писање завршног/спец. рада бити од користи. За сва питања и нејасноће, обратите се ментору директно на мејл vtsns@eunet.rs.

Упутство урадио:
Проф. др Зоран Ловрековић

Упутство прилагодио одсеку Зажтита:
проф др Драган Карабасил